Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0229

Politička represija i humanitarna situacija na Kubi

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. lipnja 2026. o političkoj represiji i humanitarnoj situaciji na Kubi (2026/2735(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o stanju na Kubi, posebno one od 19. rujna 2024. o slučaju Joséa Daniela Ferrera Garcíje na Kubi[1], od 29. veljače 2024. o kritičnoj situaciji na Kubi[2] i od 12. srpnja 2023. o stanju Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji između EU-a i Kube u svjetlu nedavnog posjeta Visokog predstavnika toj zemlji[3],

– uzimajući u obzir Sporazum o političkom dijalogu i suradnji (PDCA) između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kube, s druge strane[4], koji je potpisan u prosincu 2016. i privremeno se primjenjuje od 1. studenoga 2017., a posebno klauzulu o ključnim elementima iz njegova članka 1. stavka 5. i klauzulu o suspenziji iz članka 85. stavka 3. točke (b),

– uzimajući u obzir suglasnost Parlamenta za Sporazum o političkom dijalogu i suradnji od 5. srpnja 2017., koja se temelji na konkretnom poboljšanju ljudskih prava i temeljnih sloboda na Kubi,

— uzimajući u obzir Globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava (europski Zakon Magnicki),

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Konvenciju protiv mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja te Konvenciju UN-a o pravima djeteta, kojih je Kuba

---

1 SL C, C/2024/7213, 10.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 SL C, C/2024/6748, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 SL C, C/2024/4001, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 SL L 337 I, 13.12.2016., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

potpisnica,

– uzimajući u obzir izvješća nevladine organizacije Prisoners Defenders, posebno njegovo mjesečno izvješće iz svibnja 2026., objavljeno 11. lipnja 2026., o mučenju, strukturnom kršenju pravičnog postupka, „pretkaznenoj društvenoj opasnosti”, digitalnom nadzoru i prisilnoj pothranjenosti u kubanskim zatvorima,

– uzimajući u obzir zajedničko saslušanje Odbora za vanjske poslove i Pododbora za ljudska prava o stanju na Kubi održano 5. svibnja 2026. te svjedočanstva koja su predstavili izvjestitelj za Kubu Međuameričke komisije za ljudska prava (IACHR) Stuardo Ralón Orellana te kubanski vođa oporbe i bivši politički zatvorenik José Daniel Ferrer,

– uzimajući u obzir govore potpredsjednice Komisije / visoke predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Kaje Kallas na plenarnoj sjednici Parlamenta, posebno one od 6. svibnja 2025. i 19. svibnja 2026., te dijaloge o ljudskim pravima između EU-a i Kube,

– uzimajući u obzir izjave IACHR-a o Kubi od 25. ožujka 2026.,

– uzimajući u obzir Sporazum o slobodi (Sporazum o oslobođenju) koji su 2. ožujka 2026. u Miamiju potpisale kubanske oporbene koalicije Pasos de Cambio i Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC),

– uzimajući u obzir izvješće Međuameričke komisije za ljudska prava od 12. lipnja 2023. o slučaju branitelja ljudskih prava Oswalda Payáe i Harolda Ceperoa na Kubi,

– uzimajući u obzir optužnicu koja je 20. svibnja 2026. podignuta na Okružnom sudu Sjedinjenih Američkih Država za južni okrug države Floride, u kojoj se Raúl Castro i petero drugih dužnosnika optužuju za rušenje dvaju civilnih zrakoplova koji pripadaju organizaciji Brothers to the Rescue, koje se dogodilo 1996.,

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da je nakon više od pet desetljeća političkih i gospodarskih odluka kubanskog komunističkog režima ta zemlja zapala u duboku krizu obilježenu prekidima opskrbe električnom energijom i do 22 sata dnevno, akutnim nestašicama hrane, vode, goriva i lijekova te raširenim siromaštvom, pod vodstvom jednostranačkog režima koji je čvrsto ukorijenjen ustavom koji traje više od 67 godina te u kojem je to jedina dopuštena politička sila; budući da zbog kolapsa političkog i gospodarskog modela izgrađenog na nepomičnosti, represiji i otporu prema promjenama, zajedno s nepostojanjem slobodnih, poštenih i konkurentnih izbora i zabranom političkog pluralizma, Kuba sve više nalikuje na propalu državu i predstavlja antidemokratsku anomaliju u svojoj regiji;

B. budući da se prema podacima nevladine organizacije Prisoners Defenders na Kubi krajem svibnja 2026. u zatvoru nalazilo rekordnih 1281 političkih zatvorenika, uključujući maloljetnike, od kojih su neki smješteni u zatvorima s najvećom razinom sigurnosti zajedno s odraslima, pri čemu su mnogi pritvorenici teško bolesni, a među njima se nalaze i sportaši, umjetnici, neovisni novinari i mirni aktivisti; budući da je ta nevladina organizacija dokumentirala sustavna mučenja, seksualno nasilje i prijetnje smrću pritvorenika te je u statistički reprezentativnoj studiji utvrdila da je svaki pregledani politički zatvorenik, uključujući maloljetnike, pretrpio mučenje i da mu je bila uskraćena zdravstvena skrb, u kontekstu opetovanih obrazaca proizvoljnog pritvaranja i pritvaranja u izolaciji, prisilnog privremenog nestanka i uznemiravanja obitelji; budući da je slučaj Joséa Daniela Ferrera, osnivača Domoljubnog saveza Kube i zatvorenika savjesti, čije je puštanje na slobodu Europski parlament više puta zatražio, simptomatičan za metode kojima se koristi režim, što je rezultiralo njegovim prisilnim egzilom u listopadu 2025.;

C. budući da se obični Kubanci u svakodnevnom životu susreću s bolnicama koje ne mogu normalno funkcionirati i u kojima nema osnovnih lijekova te se od pacijenata traži da ponesu vlastite zalihe, uz kroničnu nestašicu hrane i vode i osnovnih proizvoda koji se prodaju samo u trgovinama u kojima se plaća stranim valutama, što je nedostižno onima koji primaju redovne državne plaće; budući da prema podacima Kubanskog opservatorija za ljudska prava 89 % obitelji živi u ekstremnom siromaštvu, a sedam od deset Kubanaca mora preskočiti obroke, dok UN bilježi čekanja za više od 96 000 operacija, uključujući 11 000 operacija za djecu, dok oko milijun ljudi ovisi o kamionima s vodom koji su ograničeni zbog nestašice goriva;

D. budući da je EU u travnju 2026. oslobodio dodatna 2 milijuna EUR humanitarne pomoći, uz 4 milijuna EUR koji su ove godine već dodijeljeni karipskoj regiji, za potporu humanitarnim partnerima koji pružaju hitnu pomoć najranjivijim skupinama; budući da je ažurirani akcijski plan UN-a za Kubu, kojim se nastoji pomoći oko dva milijuna ljudi, i dalje u velikoj mjeri nedovoljno financiran s obzirom na to da je UN mobilizirao 26,2 milijuna USD, ali i dalje postoji manjak od 68 milijuna USD;

E. budući da kumulativna inflacija na Kubi tijekom posljednje četiri godine premašuje 500 %, dok vrijednost državnih plaća iznosi između 15 i 25 USD mjesečno po stopi na crnom tržištu, što je jedina realistična stopa u toj zemlji; budući da je režim učinio tu zemlju ovisnom o uvezenom gorivu i da su Rusija i Venezuela, kao njezini tradicionalni dobavljači, ograničile isporuke te se energetska kriza produbila, što je dovelo do potpunog kolapsa nacionalnog elektroenergetskog sustava u trajanju od nekoliko dana u listopadu 2024., zbog čega je 11 milijuna ljudi ostalo bez električne energije;

F. budući da Kuba danas uvozi više od 70 % hrane koju konzumira, unatoč tome što je to tropska zemlja s plodnim tlom koja je nekad

bila jedan od najvećih svjetskih proizvođača šećera, a taj je kolaps izravna posljedica desetljeća kolektivizirane i militarizirane poljoprivrede pod kontrolom države te neproduktivnog gospodarskog modela;

G. budući da humanitarna kriza nije rezultat vanjskog embarga, već izravna posljedica modela i neuspjeha vlasti, odnosno militarizacije i državne monopolizacije gospodarstva, gušenja privatnog poduzetništva i preusmjeravanja resursa u sigurnosni aparat, a ne u hranu, lijekove i električnu energiju koji su potrebni njegovu stanovništvu; budući da je taj model utjelovljen u korumpiranom vojnom konglomeratu GAESA, koji kontrolira gotovo polovicu kubanskog gospodarstva, nikome ne polaže račune i prisvaja prihode režima koji se ostvaruju u čvrstim valutama, među ostalim od medicinskih misija koje je UN usporedio s prisilnim radom, dok se bolnice suočavaju s nestašicom osnovnih zaliha; budući da se ta kriza ne može odvojiti od desetljeća državne represije i da bi daljnja nestabilnost mogla imati ozbiljnije humanitarne, migracijske i sigurnosne posljedice;

H. budući da su odnosi EU-a i Kube uređeni Sporazumom o političkom dijalogu i suradnji, čiji je navedeni cilj bio postupno otvaranje režima i poboljšanje položaja njegovih građana; budući da gotovo devet godina nakon što je Parlament dao suglasnost za Sporazum o političkom dijalogu i suradnji režim nije započeo s nikakvim značajnim otvaranjem, već je umjesto toga pojačao represiju, progonio one koji izražavaju neslaganje i povećao broj političkih zatvorenika, dok se gospodarska situacija pogoršala do neprihvatljivih razina; budući da Sporazum nije ispunio svoju osnovnu svrhu i da je potpredsjednica Komisije / visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku potvrdila da Sporazum nije ispunio svoje ciljeve i da se trenutačno preispituje;

I. budući da mnogi odbacuju režim, i na otoku i drugdje, o čemu svjedoče opetovani prosvjedi i „udaranje o lonce” (*cacerolazo*), kao i najveći egzodus u kubanskoj povijesti, pri čemu stotine tisuća ljudi odlazi u potrazi za boljom budućnošću, a mnogi koji su pobjegli ili su protjerani spriječeni su da se vrate i ostaju u egzilu; budući da je jedini odgovor režima na zahtjeve za promjenama učvrstiti se i pojačati represiju;

J. budući da je brutalna i neumoljiva represija jedini mehanizam kojim se režim održava na životu; budući da su u srpnju 2021. tisuće izašle na ulice na više od pedeset mjesta izvikujući „Sloboda!”, što je bio najveći val prosvjeda od 1994., a ugušili su ga policija u civilu, paravojneskupine i Odbori za obranu revolucije; budući da su stotine osoba proizvoljno pritvorene, a više od 700 osoba bilo je podvrgnuto skraćenim sudskim postupcima koje je Parlament osudio kao „pravosudnu farsu” i u kojima su izrečene kazne u trajanju do 25 godina samo zbog mirnog prosvjedovanja, što može predstavljati zločin protiv čovječnosti; budući da je ta poruka namjerno služila kao

primjer: tko god prosvjeduje riskira svoj posao, slobodu, obitelj ili život;

K. budući da režim uporno odbija ulazak izaslanstvima Europskog parlamenta, posebnim izvjestiteljima UN-a i neovisnim promatračima te ustraje u isključivanju demokratske oporbe i neovisnog civilnog društva iz svakog političkog dijaloga;

L. budući da su posljednjih mjeseci održani pregovori između režima i vlade Sjedinjenih Američkih Država, pri čemu sadržaj i dalje neotkriven, a režim je priznao pregovore s Washingtonom; budući da su Sjedinjene Države uvele ciljane sankcije protiv visokih dužnosnika režima i protiv institucija njegova sigurnosnog i vojnog aparata, navodeći kao razlog represiju režima nad vlastitim narodom i neprijateljske aktivnosti režima u inozemstvu; budući da niti jedan proces normalizacije odnosa ne smije biti nauštrb ljudskih prava niti izuzet od odgovornosti;

M. budući da režim održava blisku vojnu suradnju s Ruskom Federacijom, uključujući navode o novačenju više od 1000 kubanskih državljana za borbu u ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu, što nije u skladu s duhom Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji te je u suprotnosti sa sigurnosnim interesima EU-a; budući da je krajem ožujka 2026. tankeru u ruskom vlasništvu, koji je prema procjenama prevozio 730 000 barela sirove nafte, dopušteno pristajanje na sjevernu obalu Kube;

N. budući da je 2. ožujka 2026. više od 50 kubanskih oporbenih organizacija i organizacija civilnog društva na Kubi i u egzilu predstavilo plan za demokratsku tranziciju poznat kao Sporazum o oslobođenju ili Dogovor o slobodi, u kojem su definirane tri faze, odnosno oslobođenje, stabilizacija i obnova te demokratizacija, i koje kulminiraju slobodnim, poštenim i višestranačkim izborima pod nadzorom međunarodne zajednice; budući da svaku tranziciju moraju predvoditi građani Kube i da u njoj moraju sudjelovati svi Kubanci, kako na otoku tako i u dijaspori;

1. najoštrije osuđuje sustavnu represiju koju provodi kubanski režim, posebno mučenje, seksualno nasilje, prijetnje smrću, prisilnu pothranjenost, masovni nadzor, prisilni rad i sudski progon političkih zatvorenika, prosvjednika, disidenata, studenata, vjerskih vođa i boraca za ljudska prava, te zatvaranje djece; izražava punu solidarnost s kubanskim narodom i svima koji su progonjeni zbog obrane svojih temeljnih prava, uključujući čelnike tradicionalne i nove demokratske oporbe te neovisne građanske pokrete;

2. zahtijeva trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika i svih osoba koje su proizvoljno pritvorene zbog ostvarivanja svojih temeljnih prava, uključujući maloljetnike, okončanje mučenja i zlostavljanja, trenutačan pristup slobodnim i poštenim suđenjima i zdravstvenoj skrbi za teško bolesne osobe te

potpunu odštetu za žrtve mučenja; zahtijeva da režim omogući nesmetan pristup do svih prostora za pritvor Međunarodnom odboru Crvenog križa, posebnim izvjestiteljima i voditeljima postupaka UN-a, izaslanstvima Europskog parlamenta i neovisnim promatračima te žali zbog njegova opetovanog odbijanja da to učini;

3. smatra da su jedini način da kubanski narod izađe iz poteškoća, siromaštva i izolacije duboke gospodarske i političke promjene koje odmah vode do prijelaza na potpunu višestranačku demokraciju u kojoj nema progona, zatvaranja, mučenja ili ubijanja disidenata i u kojoj se poštuju temeljna prava i slobode putem uključivog nacionalnog dijaloga prema toj tranziciji bez ograničenja;

4. potiče kubanski režim da predloži održive i smislene gospodarske reforme kojima se osigurava pravna sigurnost i podupiru neovisni gospodarski akteri, privatne inicijative, ulaganja i slobode, kao ključne načine za izbjegavanje kolapsa;

5. poziva kubanske vlasti da zaštite ljudska prava i zajamče pravo na mirno okupljanje i slobodno izražavanje, bez diskriminacije na temelju političkih stajališta; oštro osuđuje sva kršenja građanskih i političkih prava i sloboda, uključujući proizvoljno pritvaranje, zlostavljanje, mučenje, ograničavanje slobode izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja, uznemiravanje neovisnih novinara, boraca za ljudska prava i aktera civilnog društva, kao i nerazmjernu primjenu kaznenih sankcija protiv mirnih prosvjednika;

6. ponavlja svoja prethodna stajališta o aktivaciji klauzule o suspenziji Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji te poziva potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da pojasne da će, ako se ne poduzmu jasni, konkretni i značajni koraci prema uvođenju takvih promjena, uključujući jasan prijedlog plana za demokratsku tranziciju na Kubi, trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu gotovo 1300 političkih zatvorenika i odobrenje Kubancima koji su prisiljeni na bolan put egzila da se vrate bez odmazde, EU bi bez daljnje odgode trebao nastaviti s obustavom Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji, koji kubanski režim sustavno krši;

7. poziva na ciljane mjere u okviru Zakona Magnicki EU-a protiv onih koji su odgovorni za represiju, počevši od najviših dužnosnika režima, uključujući Miguela Díaz-Canela i višeg zapovjednog lanca sigurnosnog, pravosudnog i zatvorskog aparata, te protiv vodstva GAESA-e;

8. poziva režim da u svim svojim oblicima ukine predkaznene mehanizme koji se koriste ušutkavanje i proizvoljno zatvaranje građana te da pusti na slobodu sve osobe osuđene na temelju toga bez počinjenja kaznenog djela;

9. poziva na neovisnu međunarodnu istragu zatvorskih uvjeta, režima prisilne pothranjenosti i smrtnih slučajeva u pritvoru;

10. osuđuje materijalnu potporu režima ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu, uključujući novačenje kubanskih državljana za borbu protiv Ukrajine i sve tješnju vojnu suradnju s Moskvom, te ustraje u tome da to pitanje bude središnji element revizije odnosa između EU-a i Kube; jednako tako osuđuje svrstavanje režima uz Lukašenkov režim u Bjelarusu, uključujući bliske vojne i sigurnosne veze kojima se ugrožava europska sigurnost;

11. ustraje u tome da neovisno civilno društvo i demokratska oporba moraju moći sudjelovati u svim dijalozima u okviru Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji bez straha od odmazde, što je također zahtjev Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji, te da EU ni na koji način ne smije biti uključen u kršenja ljudskih prava na otoku, uključujući medicinske misije za prisilni rad, od kojih režim zahtijeva da ih napusti u svim oblicima;

12. izražava duboku i goruću zabrinutost zbog dramatičnog pogoršanja životnih uvjeta na Kubi i sve većih humanitarnih posljedica nedostatka pristupa gorivu, lijekovima, hrani i drugim osnovnim dobrima i javnim uslugama, što posebno utječe na ranjive skupine; poziva Komisiju i države članice da razviju humanitarne kanale za izravnu isporuku energije, hrane i lijekova kubanskom narodu i neovisnim poduzećima, zaobilazeći državu, te poziva sve donatore da povećaju humanitarnu pomoć, koja mora ostati zaštićena, bez državnog posredovanja i nikada ne smije financirati režim;

13. spreman je, zajedno s međunarodnom zajednicom, pružiti Kubi znatnu pomoć preko kanala koji djeluju neovisno od vlade kad Kuba započne s vjerodostojnom demokratskom tranzicijom kako bi ta zemlja mogla prosperirati i jamčiti dobrobit svojih građana; poziva potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da dosljedno raspravljaju o tim slučajevima na svim relevantnim forumima te da podrže odgovornost i mirnu tranziciju koju predvode građani;

14. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, rotirajućem predsjedništvu Vijeća, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Organizaciji američkih država, Ujedinjenim narodima, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini, zemljama Zajednice latinskoameričkih i karipskih država te kubanskom režimu.